

Lag

om ändring av lagen om transport av djur

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av djur (1429/2006) 2 och 3 §, 4 § 7 och 8 punkten, 10 §, 21 § 2 mom., 23—25 och 27—30 §, det inledande stycket i 33 §, 33 § 2 punkten samt 37, 38, 44, 46 och 47 §,

av dem 2 och 28 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1280/2019, 4 § 7 och 8 punkten samt 24 och 27 § sådana de lyder i lag 1280/2019, 21 § 2 mom. samt 25, 29 och 38 § sådana de lyder i lag 1501/2009, det inledande stycket i 33 § sådant det lyder i lag 689/2018, 33 § 2 punkten sådan den lyder i lag 844/2011, 46 § sådan den lyder i lag 973/2015 och 47 § sådan den lyder i lag 768/2009, samt

fogas till 4 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1280/2019, nya 9 och 10 punkter, till lagen en ny 21 a §, till 26 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 27 a och 27 b §, till 41 § nya 3 och 4 mom. och till lagen en ny 46 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av levande ryggradsdjur och i tillämpliga delar på levande ryggradslösa djur.

Denna lag innehåller också bestämmelser om verkställigheten av rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, nedan *djurtransportförordningen*.

Bestämmelser om tillämpning av djurtransportförordningen på sådan transport av ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet finns i artikel 1 i djurtransportförordningen, bestämmelser om allmänna villkor för transport av djur finns i artikel 3 i den förordningen och bestämmelser om tekniska föreskrifter som ska iakttas vid transport av djur finns i bilaga I till den förordningen.

Denna lag innehåller också kompletterande bestämmelser om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*, på sådan offentlig kontroll som utförs för att vid djurtransporter verifiera efterlevnaden av de djurskyddskrav som fastställts i bestämmelser som avses i artikel 1.2 f i den förordningen, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Vad som i 2—4 kap. i denna lag föreskrivs om allmänna förutsättningar för transporter, transportmedel samt ilastning och urlastning av djur tillämpas endast på transporter i samband med icke-kommersiell verksamhet.

3 §

Förhållande till vissa författningar

Utöver vad som föreskrivs i denna lag ska djurskyddslagen (247/1996) iakttas vid skötsel, behandling och hantering av djur som transporteras.

Bestämmelser om tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen i fråga om införsel i Europeiska unionen finns i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019).

Bestämmelser om vad som ska iakttas vid transport av djur för förhindrande av att djursjukdomar sprids finns i lagen om djursjukdomar (76/2021).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med:

7) *tillsynsmyndighet* Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket, Tullen, kommunalveterinären och polisen,

8) *utförselsställe* ett sådant utförselställe som avses i artikel 3.39 i kontrollförordningen,

9) *transport i samband med icke-kommersiell verksamhet* sådan transport av djur som inte inbegriper direkt utbyte av pengar, varor eller tjänster och som varken direkt eller indirekt syftar till ekonomisk vinst,

10) *färdjournal* dokument som avses i bilaga II till djurtransportförordningen.

10 §

Märkning som anger djur

Ett sådant i Finland registrerat färdmedel för transport på landsväg som används för transport av hästar eller motsvarande, stora djur ska vara försett med märkningen DJURTRANSPORT eller motsvarande finskspråkig märkning. En transportbehållare av vars yttre det inte framgår att den innehåller djur ska ha en märkning som anger djur. Märkningen ska vara tydlig och lätt att observera.

21 §

Kompetensbevis för förare och skötare på vägfordon

Kompetensbevisen beviljas av regionförvaltningsverket. Bestämmelser om beviljande av kompetensbevis finns i artikel 17.2 i djurtransportförordningen.

21 a §

Anordnare av utbildning och prov som krävs enligt djurtransportförordningen

Den utbildning som avses i bilaga IV till djurtransportförordningen kan ges och de prov som krävs för kompetensbevis anordnas av utbildningsanordnare som har i lagen om yrkesutbildning (531/2017) av undervisnings- och kulturministeriet beviljat tillstånd att ordna examina och utbildning för sådan examen som påvisar den kompetens som krävs för kompetensbevis enligt djurtransportförordningen. Utbildningen i fråga kan ges och prov anordnas också av i yrkeshögskolelagen (932/2014) avsedda yrkeshögskolor.

6 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

23 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet sörjer för den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag.

24 §

Livsmedelsverket

Utöver vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om Livsmedelsverkets uppgifter ska verket

- 1) i egenskap av centralförvaltningsmyndighet planera, leda och övervaka verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag,
- 2) sörja för det samarbete och de kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen,
- 3) verka som förbindelseorgan som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,
- 4) utse utförselsställen,
- 5) utöva tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag vid gränskontrollstationer och utförselsställen,
- 6) sörja för tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på sådana slakteriområden som avses i livsmedelslagen (297/2021); bestämmelser om tillsynen över renslakterier finns i 25 § 4 mom. i denna lag.

Livsmedelsverket ansvarar dessutom för skötseln av de uppgifter som enligt Europeiska unionens lagstiftning om transport av djur ska skötas av den behöriga myndigheten, såvida uppgiften inte i lag har överförts till en annan myndighet.

25 §

Regionförvaltningsverket

Regionförvaltningsverket sörjer inom sitt verksamhetsområde för verkställigheten av och tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen, kontrollförordningen och denna lag.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndighet som ska inspektera i artikel 20 i djurtransportförordningen avsedda fartyg för djurtransport och den behöriga myndighet som avses i kontrollstationsförordningen.

Regionförvaltningsverket är den behöriga myndigheten vid inspektion av färdjournaler och vid övriga åtgärder som vidtas före en lång transport eller efter transporten.

Lapplands regionförvaltningsverk ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag på renslakteriernas och med dem anknutna anläggningars områden.

26 §

Lokala myndigheter

Med avvikelse från vad som i 25 § 3 mom. föreskrivs om inspektion av färdjournaler och övriga åtgärder som genomförs före långa transporter, får kommunalläkaren inom sitt verksamhetsområde utföra inspektioner av färdjournaler och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna för sådana transporter som återkommande görs till samma destination av samma aktör. Regionförvaltningsverket kan dessutom i enskilda fall beordra kommunalveterinären att utföra inspektioner och vidta övriga åtgärder som gäller färdjournalerna.

27 §

Tullen

Tullen utövar vid sidan av Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och kommunalveterinären tillsyn över efterlevnaden av djurtransportförordningen och denna lag när djur transporteras mellan medlemsstater i Europeiska unionen eller från Finland till tredjeländer.

27 a §

Auktoriserade inspektörer

Livsmedelsverket får för viss tid ge en fysisk person rätt att i egenskap av auktoriserad inspektör utföra inspektioner i stället för tillsynsmyndigheten i anknytning till offentlig kontroll av djurtransporter. Bestämmelserna om villkor för delegering av vissa uppgifter finns i artikel 30 i kontrollförordningen. Bestämmelser om vilka skyldigheter de fysiska personer som har delegerats uppgifter och behöriga myndigheter har finns i artiklarna 32 och 33 i kontrollförordningen. Auktoriserade inspektörer har för utförande av sin uppgift inte rätt att få tillträde till utrymmen som används för boende av permanent natur.

Auktoriserade inspektörer utför sitt uppdrag under Livsmedelsverkets tillsyn. Eventuella administrativa beslut med anledning av inspektionerna fattas av Livsmedelsverket.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på auktoriserade inspektörer när de utför uppdrag enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Auktoriserade inspektörer ska på begäran visa en skriftlig auktorisering.

7 kap.

Tillsyn

27 b §

Kontrollplaner

Livsmedelsverket utarbetar en nationell kontrollplan för styrning och samordning av tillsynen över djurtransporter.

Regionförvaltningsverket utarbetar inom sitt verksamhetsområde en årlig kontrollplan för tillsynen över djurtransporter. Den nationella plan som Livsmedelsverket har utarbetat ska beaktas i den årliga kontrollplanen.

28 §

Inspektion och provtagning

Bestämmelser om offentlig kontroll av efterlevnaden av djurtransportförordningen och övriga offentliga åtgärder finns i artiklarna 9—15 i kontrollförordningen. Vad som i kontrollförordningen föreskrivs om behöriga myndigheters rätt att utföra kontroll gäller också auktoriserade inspektörer när dessa utför offentlig kontroll.

Om det i samband med transport i samband med icke-kommersiell verksamhet finns anledning att misstänka att djur transporteras i strid med 2—4 kap., har tillsynsmyndigheten rätt att utföra en inspektion. Polisen och Tullen får inspektera djurtransporter också utan misstanke. Samma rätt har Livsmedelsverket på slakteriområden, gränskontrollstationer och utförselsställen och Lapplands regionförvaltningsverk på renslakteriområden.

Den som utför inspektionen har rätt att vid inspektion enligt 2 mom. få tillträde till de utrymmen där djur transporteras eller hålls under transporten och att utan ersättning ta de prov som behövs för inspektionen. Vid inspektionen får djur och transportmedel samt foder, dryck, utrustning och redskap för djuren inspekteras.

Endast en behörig tillsynsmyndighet får utföra inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur. Inspektionen får göras endast om det är nödvändigt för utredningen av de omständigheter som inspektionen gäller. Med undantag för inspektioner av transportmedel i direkt anknytning till införsel till Finlands tullområde eller ett därtill hörande särskilt skatteområde eller utförsel från detta område, får inspektion av utrymmen som används för boende av permanent natur utföras endast om det finns anledning att misstänka att en aktör eller någon annan som omfattas av skyldigheterna enligt bestämmelserna om transport av djur har gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelsestraff.

Livsmedelsverket får beordra regionförvaltningsverket att utföra en inspektion eller inspektioner för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om transport av djur eller för att uppfylla förpliktelserna enligt internationella avtal som är bindande för Finland eller när Europeiska unionens lagstiftning förutsätter detta. Regionförvaltningsverket får fatta beslut om motsvarande inspektioner också inom ramen för sin egen tillsyn eller beordra tjänsteveterinärer att utföra inspektioner.

29 §

Inspektionsförfarande och hörande av part

Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. Om kontrollförordningen tillämpas på en inspektion, ska dock den förordningen iakttas i första hand.

Bestämmelserna om hörande av part finns i 34 § i förvaltningslagen. Innan ett beslut enligt 37 § 2 mom. i denna lag fattas ska den som saken gäller ges tillfälle att bli hörd endast om denne kan anträffas omedelbart.

30 §

Rätt att få uppgifter

För utförande av sådan offentlig kontroll av transport som avses i 28 § 1 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten och en auktoriserad inspektör trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter och de aktörer som avses i artikel 3.29 i kontrollförordningen.

För utförande av sådan kontroll av transport som avses i 28 § 2 mom. har den behöriga tillsynsmyndigheten rätt att trots sekretessbestämmelserna avgiftsfritt få nödvändiga uppgifter av statliga och kommunala myndigheter samt av den person som transporterar djuren.

33 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Trots bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får en tillsynsmyndighet lämna ut sådana nödvändiga uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings företagshemlighet eller ekonomiska ställning eller en enskilds personliga förhållanden som myndigheten tagit del av vid utförandet av uppdrag enligt denna lag

2) till Skatteförvaltningen för de uppgifter som föreskrivs i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010), samt

37 §

Förbud, ålägganden och andra administrativa åtgärder

Tillsynsmyndigheten får förbjuda en person som inte följer djurtransportförordningen, kontrollförordningen eller denna lag att fortsätta med eller upprepa sin överträdelse av bestämmelserna eller ålägga personen att inom en angiven tid som är tillräckligt lång med hänsyn till sakens natur uppfylla sin skyldighet.

Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndigheten bestämma att djuren omedelbart sänds tillbaka till avgångsplatsen närmaste vägen eller transporteras till bestämmelseorten närmaste vägen eller att transportmedlet repareras provisoriskt för att undvika risk för omedelbar skada för djuren. Tillsynsmyndigheten får avliva ett djur, om det är i ett sådant tillstånd att det är grymt mot djuret att hålla det vid liv.

Bestämmelser om återkallande av tillstånd att transportera djur eller intyg om godkännande av transportmedel finns i artikel 26.4 c och bestämmelser om återkallande av en förarens eller skötarens kompetensbevis finns i artikel 26.5 i djurtransportförordningen. Efter den övergångsperiod som avses i artikel 154.2 i kontrollförordningen ingår bestämmelserna om återkallande i artikel 138.2 j i kontrollförordningen. På återkallande av ett tillstånd att transportera djur och intyg om godkännande av transportmedel tillämpas också 17 § 2 mom., 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom.

38 §

Vite och tvångsutförande

Livsmedelsverket, regionförvaltningsverket och Tullen får förena i 37 § avsedda ålägganden och förbud med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande finns i viteslagen (1113/1990).

41 §

Avvikelser från tillämpningen av djurtransportförordningen och vissa bestämmelser som kompletterar den

En sådan organisatör eller transportör som avses i artikel 2 q i djurtransportförordningen ska upprätta en färdjournal över långa transporter av renar och pälsdjur om bestämmelseorten är utanför Finland. I övrigt tillämpas bestämmelserna i djurtransportförordningen och kontrollförordningen på färdjournalen och på tillsynen över den.

Bestämmelser om vilka djur som inte ska anses vara i skick för transport finns i kapitel 1 punkt 2 i bilaga I till djurtransportförordningen. Närmare bestämmelser om kraven på när djur som avses i led d i den punkten är i skick för transport får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

44 §

Avgifter

Bestämmelser om avgifter som statliga myndigheter och auktoriserade inspektörer får ta ut för kontroll enligt denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning finns i kontrollförordningen. Dessutom tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) om inte något annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Regionförvaltningsverket påför och tar ut avgifter till staten för kommunalveterinärernas prestationer enligt Europeiska unionens lagstiftning och denna lag. Bestämmelser om storleken på de avgifter som tas ut utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten föreskrivs om de allmänna grunderna för när prestationer ska vara avgiftsbelagda och för avgifternas storlek samt övriga grunder. Bestämmelser om förfarandet för fakturering av avgifter för kommunalveterinärernas prestationer utfärdas också genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

46 §

Sökande av ändring

Omprövning får begäras av beslut om beviljande av i 17 § 1 mom. avsett tillstånd att transportera djur, beviljande av i 19 § 2 mom. och 20 § 2 mom. avsett intyg om godkännande, beviljande av i 21 § 2 mom. avsett kompetensbevis samt om i 22 § 2 mom. avsett godkännande av kontrollstation. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

På sökande av ändring i kommunalveterinärens beslut tillämpas vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen (304/2016).

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut enligt 38 § om föreläggande och utdömande av vite samt beslut om föreläggande av hot om tvångsutförande och verkställighet av tvångsutförande finns i viteslagen.

Besvär som gäller djurs välmående ska behandlas skyndsamt.

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

46 a §

Skydd av den som anmäler en överträdelse

Om en anmälan till den behöriga tillsynsmyndigheten om ett verkligt eller misstänkt brott mot bestämmelser vars efterlevnad myndigheten utövar tillsyn över har gjorts av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om med beaktande av omständigheterna ett röjande av personens identitet kan bedömas orsaka personen skada.

47 §

Ersättning till kommunen

Bestämmelser om ersättning som av statens medel ska betalas till kommunen för en inspektion som kommunalveterinären verkställt med stöd av 19 § 1 mom. eller 28 § och för åtgärder som denne vidtagit med stöd av 26 § 2 mom. finns i 23 § i veterinärvårdslagen (765/2009).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2021.

Nådendal den 29 juni 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä